

Ik ben 18+ en wil een diploma secundair onderwijs. Wat kan ik doen?

Door **CLB**

Heb je om de een of andere reden geen diploma secundair onderwijs gehaald? Geen paniek! Je hebt nog **verschillende opties**:

- Gewoon secundair onderwijs ([voltijds SO](#) , [Duaal Leren](#))
- [Secundair Volwassenenonderwijs](#)
- [Examencommissie](#)
- [VDAB \(OKOT\)](#)

Wil je een [graduaatsopleiding](#) of 'hoger beroepsonderwijs' volgen? Dat kan **eventueel** ook **zonder diploma secundair onderwijs**. Dan moet je wel slagen voor het [toelatingsonderzoek](#) .

Welke diploma's zijn er?

Er zijn 2 soorten diploma's secundair onderwijs:

- Diploma secundair onderwijs niveau 3 (OK3)
- Diploma secundair onderwijs niveau 4 (OK4)

Welk je nodig hebt, hangt af van wat je wil gaan doen:

✓ Wil je gaan werken?

Dan heb je een diploma secundair onderwijs niveau 3 (OK3) nodig.

Je krijgt dit diploma na het 6de jaar in een arbeidsmarktgerichte opleiding.

✓ Wil je een graduaatsopleiding volgen?

Dat kan met beide soorten:

- Diploma secundair onderwijs niveau 3 (OK3)
 - Je krijgt dit diploma na het 6de jaar in een arbeidsmarktgerichte opleiding.
- Diploma secundair onderwijs niveau 4 (OK4)
 - Je krijgt dit diploma na ...
 - 6de jaar in een doorstroomrichting
 - 6de jaar in een richting met dubbele finaliteit
 - 7de jaar gericht op hoger onderwijs (na niveau 3)

✓ **Wil je verder studeren in een 7de leerjaar?**

Dan heb je een diploma secundair onderwijs niveau 3 (OK3) nodig.

Je krijgt dit diploma na het 6de jaar in een arbeidsmarktgerichte opleiding.

✓ **Wil je een professionele bachelor starten?**

Dan heb je een diploma secundair onderwijs niveau 4 (OK4) nodig.

Je krijgt dit diploma na ...

- 6de jaar in een doorstroomrichting
- 6de jaar in een richting met dubbele finaliteit
- 7de jaar gericht op hoger onderwijs (na niveau 3)

✓ **Wil je een academische bachelor starten aan een hogeschool of universiteit?**

Dan heb je een diploma secundair onderwijs niveau 4 (OK4) nodig.

Je krijgt dit diploma na ...

- 6de jaar in een doorstroomrichting
- 6de jaar in een richting met dubbele finaliteit
- 7de jaar gericht op hoger onderwijs (na niveau 3)

Kan ik ook nieuwe dingen leren, zonder een diploma te halen?

Ben je **18 jaar of ouder**? Dan kan je ook **cursussen volgen** en **certificaten behalen**.

Je kan bijvoorbeeld:

- beter leren rekenen, lezen of schrijven
- beter leren werken met de computer
- je Nederlands verbeteren
- je basiskennis opfrissen

[Hier lees je alles wat je moet weten als je wil starten met een cursus bij LIGO.](#)

Welke opleiding past bij mij?

Weet je niet welke opleiding geschikt is voor jou? Stap eens binnen bij een [Leerwinkel](#) . Daar krijg je **gratis info en begeleiding** om een opleiding, vorming of onderwijs te vinden. **Met of zonder diploma.**

‘Op 1 jaar tijd kan ik alles inhalen en heb ik een diploma vol toekomst’

Soumaya greep haar tweede kans nadat ze vroeger in de verkeerde studierichting was beland

De laatste controle van deze pagina was op 9 oktober 2026.

Praat erover

Mail met Onderwijskiezer

Stel je vraag via het formulier en krijg zo snel mogelijk een antwoord.

Chat met CLB

Maandag, dinsdag, donderdag 17:00-21:00 uur. Woensdag 14:00-21:00 uur. Schoolvakanties: maandag-donderdag 14:00-21:00 uur.

Bel met CLB

Bel met het CLB van jouw school

Ga langs bij CLB

Ga langs bij het CLB van jouw school

Niet gevonden wat je zocht?

[Praat met een andere hulp- of infolijn](#)

